

gük, hogy bár nagy úrt hagytak maguk mögött, a világ bármely pontjára is kerültek, a többség továbbra is a magyar népi kultúra szószólója, művelője maradt.

Ez a találkozó először teremt lehetőséget arra, hogy újra együtt lehessenek, zenéljenek-táncoljanak.

Szép Gyula

(Szabadság, 1997/176. 2. – 1997. augusztus 2., szombat)

AZ ERDÉLYI TÁNCHÁZAK 20. SZÜLETÉSNAPIJÁT ÜNNEPLIK AUGUSZTUS 9-ÉN ÉS 10-ÉN

Az ünneppsorozatot a Kallós Zoltán Alapítvány szervezi. Szombaton este 9 órától Kalotaszentkirályon tartanak szabadtéri előadást, amelyen az eleki román és az érsekcsanádi magyar hagyományörző néptáncgyűttesek, kalotaszegi hagyományörzők és a Brassai Sámuel Líceum Véndiák Alapítványának Zurboló néptáncgyűttese lép fel. Vasárnap du. 2 órától a Brassai-líceum dísztermében kerekasztal-megbeszélést tartanak az erdélyi táncházak húszéves múltjáról és jövőjéről. A vitát Pávai István vezeti. Ugyancsak vasárnap du. 5 órától kezdődik az ünnepi műsor a Kolozsvári Állami Magyar Operában. A műsor első felében a mérai hagyományörzők, valamint szamosújvári és kolozsvári táncsoportok, illetve szászcsávási, kalotaszegi, széki és magyarpalatkai zenekarok lépnek fel. A műsor második felében az 1977-ben alakult táncházzenekarok (Bodzafa, Regösök, Ördögsekér, Venyige, Barodza) koncertjére kerül sor, meghívott énekesek és táncosok közreműködésével. Műsorvezetők: Simonffy Katalin és Csáky Zoltán. Este 9 órától éjjel 1 óráig a Béke téri Diákművelődési Ház sporttermében Táncház. A délutáni ünnepi műsoron is fellépő falusi zenekarok, illetve a kolozsvári Üsztürü zenekar muzsikál. Az ünnepi műsorra szóló meghívók augusztus 4. és 8. között a magyar opera pénztáránál kaphatók naponta 17-19 óra között.³⁹

(Szabadság, 1997/177. 2. – 1997. augusztus 4., hétfő)

Az önmegtartás igényével. Évfordulós köszöntő a táncházmozgalomnak

Huszadik évfordulóját ünnepli az erdélyi táncházmozgalom. Ki ne emlékezne mindarra, ami akkor oly nagy lelkesedéssel elindult. Ki ne tudná, hogy ama lázongó hetvenes évek huszon- és tizenévesei, közülük is azok, akik megtagadva a „létező”, egyet-

39 A hirdetés rövidített formában megismétlődik a Szabadság augusztus 6-i, szerdai és 7-i, csütörtöki lapszámában. Megjegyzendő, hogy az augusztus 10-én sorra kerülő gálaműsor első felében koncerteztek az erdélyi táncházzenekarok, s a második fele tartalmazta a hirdetésben is szereplő fellépők néptáncműsorát.

len lehetségesnek tartott kultúra- (és élet)modellt, milyen iszonyú tudásszomlyal fordultak a csalhatatlan, bemocskolatlan, tiszta források, a népelet által megőrzött, szinte hamu alatti parázsként rejtőző értékek felé. Egy egyre lélekölőbb, embertelebber világban egy nemzedék protesztje volt ez, s egy nemzedék útkeresése is egyben.

Ki ne emlékezne a Kaláka rendkívüli szerepére, a Gál Ernő főszerkesztése alatti Korunk missziós feladatvállalására, a fiatal sajtósok, irodalmárok hasznos „háttér-munkájára”, szemléletformáló és népszerűsítő hozzájárulására. Ki ne tartaná számon, hogy akkor kezdődött a népi hagyományok, tágabban értelmezve a közösség kutatására „elszegődő”, a szakmát művelve tanuló újabb nemzedék térhódítása. A Vetési Lászlók és Keszeg Vilmosok, Pozsony Ferencek és Zakariás Attilák, a Bíró Zoltánok és Gagyi Jóskák esettanulmányai, sociográfiái, falurajzai, a hagyományos értékrend különböző részeleimeit az aktív tudat szférájába visszaemelni kívánó, új közösségi „kötőelemeket”, identitást erősítő adatokat kínál írásai, dolgozatai.

A pusztán szórakozás és szórakoztatás, valamint a tudományos önvizsgálat így erősítette egymást az elmúlt két évtized alatt.

Amikor a táncházások ünnepelnek, akkor a legtermészetesebb, úgy gondolom, hogy egy teljes szakma, de tágabban egy egész közösség ünnepe ez. A mai világ kettős kihívása ugyanis az európai integráció és az asszimiláció. A falvakra, falucsoportokra, régiókra, tájegységekre, országrészekre és országokra szabott helyi, regionális, nemzeti értékek egyneműsödése, a hamburger és dzsokésapka térhódítása, a Coca-Cola-demokrácia új világképet vetít előre. Csökkenőben a (kis)közösségi kötődés identitásmeghatározó elemeinek, a hagyományos értékeknek a súlya, szerepe. Másfelől viszont éppen azt tapasztaljuk, hogy az egyneműsödő világban egyre vehemensebben fogalmazódik meg a kis népek, népcsoportok, táji közösségek önmegtartásának igénye. Olyan másságok kívánnak világszerte megmutatkozni, amelyekről igen keveset tudott környezetük, amelyeket már régen eltemetett a köztudat. Lengyelországi mazúrok és kasúbok, ausztriai horvátok és szlovének, morvák és vendek (szorbok), frízek és dél-schleswiegai dánok, svájci rétó-románok s még sokan mások igyekeznek erősíteni a közösségi kötődések szálait. Mert azokban a polgári demokráciákban, melyekben élnek, ma már nem a teljes kulturális önfeladást tartják az egyetlen járható útnak. A túltechnicizálódott világ polgárai keresik ma már azt, ami még emberi, ami visszalop valamit életükbe az elvesztett kulturális értékek világából.

Kilencven óta itthon is tapasztaljuk, hogy vevő a világ hagyományos értékeinkre. Ezek melegénél kíván melegedni. Nem múltba menekülés, nosztalgia ez csupán. Igazolása inkább annak, hogy ezen értékrend számtalan eleme beépülhet, megtalálhatja helyét az „új” társaságban is, a mai életformában. A táncház mindenképp az egyik fontos válasz a hogyan kérdésre. Mert aki belülről ismeri világát, az tudja, hogy a szórakozás mellett ez már egy életforma is mindazok számára, akik nem csupán üzletet látnak benne. A Heltai-alapítvány nevében melegen köszöntjük mindazokat, akik ezt a húszéves születésnapot megünnepelhetővé teszik. Nagyszerű gondolat, mely sokakat megerősít majd a tiszta értékekbe vetett töretlen hitben. És jelzése lesz annak, hogy egy egykori, nemzedékmozgalom íme, immár két évtizede él, s ha a mai tizenéveseket, sőt a „törpék táncházának” látogatóit tekintjük, akkor máris további évtizedekre bebiztosított élete.

Alapítványunk számára külön öröm, hogy működésének eddigi fél évtizede egyben a táncházmozgalom, a néptánc és népi hangszeres zene támogatásának öt éve is volt. A kolozsvári táncház újraindítói és az elmúlt három év alatt közel 10 millió lejrel hétfőről hétfőre működtetői lehettünk, több mint kétszáz fiatal és idős, hagyományörző és hagyományápoló számára tettük lehetővé a nemzetközi fellépés, a nagyvilágba való kilépés lehetőségét. Kicsik táncházának, táncsoportok működésének (Tarisznyás, Amare Phrala, Virágos, Szarkaláb), zenekarok nemzetközi kapcsolatépítésének (Tarisznyás zenekar, Palló zenekar) lehetőségét kínálta az intézmény által kialakított keret. Óvodások és kisiskolások számára igyekeztünk vonzóvá tenni oktatási programokkal a népzene és néptánc világát, a nyári néptánc táborok szervezésében nyújtott anyagi és szervezési támogatással igyekeztünk a külföldiek számára is vonzóvá tenni ezeket.

Üdvözet a tegnapi, mai és holnapi táncházasoknak! A huszadik évfordulót a Heltai-alapítvány egész éves ünnepi rendezvénysorozattal köszönti. Már az 5. évfordulás, februári ünnepi gálája a csángó, kalotaszentkirályi, bonchidai (roma) hagyományörző és a Zurboló, illetve Szarkaláb hagyományápoló együttesek seregszemléjét hozta. Júniusban és júliusban rangos nemzetközi rendezvényeken való fellépést biztosítottuk a Szarkaláb együttes tagjainak, a Palló zenekarnak és az egyre ismertebb kalotaszegi (bácsi) primásnak, ifj. Fodor Sándornak. Szeptembertől a hangszeres képzésre indítunk tanfolyamot, az akut zenészhány valamelyes orvoslására, majd novemberben nemzetközi szakmai konferenciát szervezünk. A Heltai – így, röviden szokták emlegetni a fiatalok – az elmúlt öt év alatt mintegy 300 millió lejes támogatást biztosított pályázataival, saját forrásból, felajánlásokból a népi hagyományörző mozgalomnak. Ez talán a legnyilvánvalóbb garancia is arra, hogy a továbbiakban is közművelődési programjának fő területe ez marad.

Öröm lesz együtt lenni ezen az ünnepi vasárnapon mindazokkal, akik a táncházmozgalom elindítói voltak. Öröm lesz együtt látni őket mindazokkal, akik a holnap táncházának építői. Dicséret mindezt Szép Gyulának és a Kallós-alapítványnak!

Pillich László

(Szabadság, 1997/180. 3. – 1997. augusztus 7., csütörtök)

20 éves az Erdélyi Táncház

Kalotaszentkirályon kezdődött a két napra tervezett megemlékezés az Erdélyi Táncház megalakulásának húszéves évfordulója alkalmából.

A megnyitó a Monostor úti táncházban kezdődött, majd a Brassai Sámuel Elméleti Líceumban folytatódott kerekasztal megbeszéléssel.

A gálaműsor a magyar opera termében volt. A műsorvezető Simonffy Katalin mutatta be az együtteseket.